

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 178/2015-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 8. apríla 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Petrom Schmidlom, Advokátska kancelária, Záhorácka 11/A, Malacky, vedenú pod sp. zn. Rvp 12818/2014 a sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Antonom Trusinom, Advokátska kancelária, Hálkova 1, Bratislava, vedenú pod sp. zn. Rvp 14519/2014, obidvaja toho času [REDAKOVANÉ], vo veci namietaného porušenia ich základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3 Tos 92/2014 z 22. augusta 2014 a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosť [REDAKOVANÉ] vedenú pod sp. zn. Rvp 12818/2014 a sťažnosť [REDAKOVANÉ] vedenú pod sp. zn. Rvp 14519/2014 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. I. ÚS 178/2015.

2. Sťažnosť [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. októbra 2014 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] vedená pod sp. zn. Rvp 12818/2014 a 3. novembra 2014 sťažnosť [REDAKOVANÉ] vedená pod sp. zn. Rvp 14519/2014 (ďalej len „sťažovatelia“), ktorými zhodne namietali porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 Tos 92/2014 z 22. augusta 2014 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie krajského súdu“).

2. Zo sťažovateľmi podaných sťažností vedených pod sp. zn. Rvp 12818/2014 a sp. zn. Rvp 14519/2014, ich príloh, ako aj zo zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľom bolo uznesením Úradu boja proti organizovanej kriminalite Bratislava ČVS: PPZ-351/BOK-BA-2011 zo 6. novembra 2011 vznesené obvinenie pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi formou spolupáchateľstva podľa § 20 k § 172 ods. 1 písm. a), b), c) a d), ods. 2 písm. c) a ods. 3 písm. c) a § 138 písm. i) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“). Ďalším uznesením Úradu boja proti organizovanej kriminalite Bratislava ČVS: PPZ-353/BOK-BA-2011 zo 6. novembra 2011 bolo sťažovateľom vznesené obvinenie pre zločin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 2 Trestného zákona. Uznesením sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 0 Tp 562/2011 z 8. novembra 2011 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 4 Tpo 89/2011 z 8. decembra 2011 boli sťažovatelia vzatí do väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. b) a c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení

neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“). Prokurátor Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „prokurátor generálnej prokuratúry“) pod sp. zn. XIVGv 48/2011 z 10. septembra 2012 podal na sťažovateľov obžalobu pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi formou spolupáchateľstva podľa § 20 k § 172 ods. 1 písm. a), c) a d), ods. 2 písm. c) a ods. 3 písm. c) Trestného zákona a pre zločin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 295 ods. 1 písm. a) a b) Trestného zákona. Po podaní obžaloby okresný súd svojím uznesením sp. zn. 5 T 72/2012 z 1. októbra 2012 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 4 Tos 98/2012 z 9. októbra 2012 ustálil dôvody väzby u obidvoch sťažovateľov podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Sťažnosti sťažovateľov smerujú voči uzneseniu krajského súdu sp. zn. 3 Tos 92/2014 z 22. augusta 2014, ktorým krajský súd podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku zrušil uznesenie okresného súdu sp. zn. 5 T 72/2012 zo 14. augusta 2014, ktorým boli sťažovatelia prepustení z väzby pri nahradení väzby písomným sľubom, rozhodujúc o ich žiadostiach o prepustenie z väzby doručených okresnému súdu 12. a 27. júna 2014.

3. Zo zistení ústavného súdu ďalej vyplýva, že rozsudkom okresného súdu sp. zn. 5 T 72/2012 z 3. júla 2013 (ďalej aj „prvý rozsudok“) bol sťažovateľ [REDAKOVANÉ] uznaný vinným zo zločinu nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 295 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní troch rokov s podmieňaným odkladom na dobu piatich rokov, a sťažovateľ [REDAKOVANÉ] bol uznaný vinným zo zločinu nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 295 ods. 1 písm. a) a b) Trestného zákona, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní troch rokov nepodmienečne so zaradením do ústavu s minimálnym stupňom stráženia. Obidvaja sťažovatelia boli zhodne oslobodení spod obžaloby prokurátora generálnej prokuratúry sp. zn. XIVGv 48/2011 z 10. septembra 2012 pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi formou spolupáchateľstva podľa § 20 k § 172 ods. 1 písm. a), c), d), ods. 2 písm. c) a ods. 3 písm. c) a § 138 písm. i) Trestného zákona. Krajský súd na

odvolanie prokurátora generálnej prokuratúry uznesením sp. zn. 2 To 118/2013 zo 17. októbra 2013 zrušil v časti rozsudok okresného súdu sp. zn. 5 T 72/2012 z 3. júla 2013, a to vo vzťahu k výroku o treste voči obidvom sťažovateľom a v oslobodzujúcej časti predmetného rozsudku a v rozsahu zrušujúcej časti predmetného rozsudku vrátil trestnú vec sťažovateľov na ďalšie konanie a rozhodnutie. Okresný súd v poradí druhým rozsudkom sp. zn. 5 T 72/2012 z 24. marca 2014 (ďalej aj „druhý rozsudok“) opätovne rozhodol tak ako vo svojom prvom rozsudku. Krajský súd uznesením sp. zn. 3 To 109/2014 zo 16. septembra 2014 opätovne rozhodol o zrušení rozsudku okresného súdu sp. zn. 5 T 72/2012 z 24. marca 2014 z rovnakých dôvodov ako vo svojom uznesení sp. zn. 2 To 118/2013 zo 17. októbra 2013. V ostatnom okresný súd v poradí už tretím rozsudkom sp. zn. 5 T 72/2012 z 19. januára 2015 (ďalej aj „tretí rozsudok“) opätovne rozhodol tak ako vo svojom prvom rozsudku, pričom o prokurátorom generálnej prokuratúry podanom odvolaní bude opätovne rozhodovať krajský súd na verejnom zasadnutí naplánovanom na 8. apríl 2015.

4. Zo zistení ústavného súdu ďalej vyplýva, že v súvislosti s vyhlásením druhého rozsudku okresného súdu boli obidvaja sťažovatelia uznesením okresného súdu sp. zn. 5 T 72/2012 z 24. marca 2014 prepustení z väzby na slobodu, pričom okresný súd vychádzal pri svojom postupe z § 79 ods. 2 poslednej vety Trestného poriadku. Krajský súd v sťažnostnom konaní rozhodol svojím uznesením sp. zn. 1 Tos 51/2014 zo 7. mája 2014 o zrušení uznesenia okresného súdu sp. zn. 5 T 72/2012 z 24. marca 2014 a ponechaní obidvoch sťažovateľov vo väzbe. Písomné podania obidvoch sťažovateľov doručené okresnému súdu 12. a 27. júna 2014, ktorými sa domáhali preskúmania zákonnosti trvania ich väzby, boli v konečnom dôsledku vyhodnotené ako ich žiadosti o prepustenie z väzby, o ktorých rozhodol okresný súd uznesením sp. zn. 5 T 72/2012 zo 14. augusta 2014 tak, že obidvoch sťažovateľov prepustil z väzby za súčasného nahradenia väzby ich písomnými sľubmi. Krajský súd svojím uznesením sp. zn. 3 Tos 92/2014 z 22. augusta 2014 rozhodol v sťažnostnom konaní postupom podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku o zrušení uznesenia okresného súdu sp. zn. 5 T 72/2012 zo 14. augusta 2014, zamietnutí žiadostí

obidvoch sťažovateľov o prepustenie z väzby za súčasného neprijatia ich písomných sľubov, ako aj nenahradení väzby obidvoch sťažovateľov dohľadom probačného a mediačného úradníka. Z uvedeného je zrejmé, že zákonnosť väzby obidvoch sťažovateľov bola všeobecnými súdmi v poslednom období (resp. do podania ústavných sťažností, pozn.) preskúmaná dvakrát, pričom krajský súd tak svojím uznesením sp. zn. 1 Tos 51/2014 zo 7. mája 2014, ako aj uznesením sp. zn. 3 Tos 92/2014 z 22. augusta 2014 ponechal obidvoch sťažovateľov vo väzbe.

5. Obidvaja sťažovatelia v podaných sťažnostiach, odvolávajúc sa na judikatúru ústavného súdu, zhodne poukazujú na to, že *„Podľa judikatúry Ústavného súdu..., s poukazom aj na nález Ústavného súdu..., sp. zn. I. ÚS 34/2004 zo dňa 1. júna 2004, v zmysle ktorého ustanovenia čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky poskytujú takú ochranu právu na urýchlené rozhodovanie o zákonnosti väzby, ako aj ochranu právu na prepustenie z väzby, ak je táto nezákonná a tiež na nález Ústavného súdu... sp. zn. III. ÚS 7/2000 zo 16. novembra 2000, z ktorého okrem iného vyplýva, že obvinený môže byť do väzby vzatý a v nej držaný len z tých zákonných dôvodov, ktoré sú uvedené vo výroku súdnych rozhodnutí, zastávame názor, že sťažovateľ je v súčasnej dobe vo väzbe v rozpore so zákonom.“*. Sťažovateľ [REDAKOVANÉ] ďalej zdôraznil, že *„... bol právoplatne odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 3 roky s podmieneným odkladom, pričom dĺžka trvania väzby sa približuje k dobe troch rokov a v prípade, že nedôjde k ďalšiemu odsúdeniu, bude účel väzby podmieneného trestu zmarený.“*, pričom sťažovateľ [REDAKOVANÉ] taktiež zhodne dôvodil v podanej sťažnosti, že *„... bol právoplatne odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 3 roky, pričom dĺžka trvania väzby sa približuje k dobe troch rokov a uplynie dňa 05.11.2014“*.

6. V nadväznosti na uvedené sťažovatelia v obidvoch sťažnostiach súhlasne navrhli, aby ústavný súd po prijatí sťažností na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Krajský súd v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 3Tos/92/2014 porušil základné právo sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a ods. 5 Ústavy... a právo na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 3 Dohovoru...“

2. Uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. značka 3Tos/92/2014 zo dňa 22.08.2014 sa zrušuje a vec sa vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Bratislave je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania...“

II.

K spoločnému prerokovaniu vecí

7. Podľa § 31a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ak tento zákon neustanovuje inak a povaha vecí to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“). V zmysle § 112 ods. 1 OSP v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie vecí, ktoré sa užho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov. Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, avšak v súlade s citovaným § 31a zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy použiť na prípadné spojenie vecí primerane § 112 ods. 1 OSP.

8. S prihliadnutím na obsah sťažností vedených ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 12818/2014 a sp. zn. Rvp 14519/2014 a z tohto obsahu vyplývajúcu právnu a skutkovú totožnosť uvedených sťažností a taktiež prihliadajúc na totožnosť v napadnutých rozhodnutiach orgánu súdnej moci, ktorým je krajský súd, rozhodol ústavný súd, uplatniac citované právne normy, tak, ako to je uvedené v bode I výroku tohto uznesenia.

III.

9. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

10. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

11. Článok 17 ods. 1 ústavy zaručuje osobnú slobodu. Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok. Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

12. Podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru má každý právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom... zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie

slobody osoby za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, alebo ak sú oprávnené dôvody domnievať sa, že je potrebné zabrániť jej v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní [písm. c)]. Podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody v súlade s ustanoveniami odseku 1 písm. c) tohto článku,... má právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania. Prepustenie sa môže podmieniť zárukou, že sa dotknutá osoba ustanoví na pojednávanie.

13. Ústavný súd už viackrát vyslovil, že každé pozbavenie slobody musí byť „zákonné“, t. j. musí byť vykonané „v súlade s konaním ustanoveným zákonom“, a okrem toho každé opatrenie, ktorým je jednotlivec pozbavený slobody, musí byť zlučiteľné s účelom čl. 17 ústavy, ktorým je ochrana jednotlivca proti svojvôli (I. ÚS 165/02, II. ÚS 55/98, I. ÚS 177/03, III. ÚS 7/00, I. ÚS 115/07, I. ÚS 187/07). Z judikatúry ústavného súdu k čl. 17 ods. 2 ústavy ďalej vyplýva, že vo vzťahu k väzbe obsahuje také práva, akými sú napríklad právo byť vo väzbe len zo zákonného dôvodu a na základe rozhodnutia sudcu alebo súdu; právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná; právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú, resp. primeranú dobu alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie môže byť podmienené zárukou (III. ÚS 7/00, I. ÚS 100/04). Z čl. 17 ods. 2 ústavy vyplýva neodmysliteľná súvislosť medzi väzobným dôvodom uvedeným v zákone a rozhodnutím sudcu alebo súdu, a to nielen pri rozhodnutiach o vzatí do väzby, ale aj počas ďalšieho trvania väzby. Zákonnosť väzby je zároveň determinovaná aj skutkovými okolnosťami, ktoré by svojou podstatou mali dať ratio decidendi (nosné dôvody) na uplatnenie vhodného zákonného ustanovenia. S touto konštatáciou úzko súvisí aj obsah základného práva podľa čl. 17 ods. 5 ústavy, z ktorého vyplýva oprávnenie konkrétnej osoby na preskúmanie okolností svedčiacich pre a proti väzbe, ale zároveň aj povinnosť súdu rozhodnúť na základe konkrétnych skutočností, a nie na základe abstraktnej úvahy (obdobne III. ÚS 271/07). Inými slovami, je výsostným právom, ale aj povinnosťou všeobecného súdu skúmať všetky okolnosti spôsobilé vyvrátiť

alebo potvrdí existenciu skutočného verejného záujmu odôvodňujúceho so zreteľom na prezumpciu nevinu výnimku z pravidla rešpektovania osobnej slobody a uviesť ich v rozhodnutiach o väzbe (Tóth c. Rakúsko, 1991).

14. Základné právo podľa čl. 17 ods. 2 ústavy teda vo svojom znení odkazuje na zákon, a preto pri posudzovaní otázky jeho rešpektovania alebo porušenia musí brať ústavný súd do úvahy zákonnú úpravu a jej aplikáciu príslušným orgánom, pričom v prípade zistenia závažného porušenia zákonnosti ide aj o porušenie ústavnosti (III. ÚS 48/00). Rovnako aj z čl. 17 ods. 5 ústavy vyplýva, že do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom. Príslušná zákonná úprava obsiahnutá predovšetkým v Trestnom poriadku je tak integrálnou súčasťou ústavného rámca zaručenej osobnej slobody (II. ÚS 55/98). Aj čl. 5 ods. 1 dohovoru vyžaduje, aby k pozbaveniu osobnej slobody došlo „v súlade s konaním ustanoveným zákonom“, a každé dohovorom prípustné pozbavenie osobnej slobody [čl. 5 ods. 1 písm. a) až f)] musí byť „zákonné“. Dohovor tu teda priamo odkazuje na vnútroštátne právo, a preto rešpektovanie tohto práva je integrálnou súčasťou záväzkov zmluvných štátov (Lukanov v. Bulharsko z 20. 3. 1997, bod 43). Každé pozbavenie osobnej slobody zároveň musí byť v súlade s účelom čl. 5 dohovoru, ktorým je ochrana jednotlivca pred svojvôľou (Herczegfalvy c. Rakúsko z 24. 9. 1992, Morsink v. Holandsko z 11. 5. 2004).

15. Podľa § 71 ods. 1 Trestného poriadku obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ako doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený, a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že

- ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, ak nemá stále bydlisko alebo ak mu hrozí vysoký trest,

- bude pôsobiť na svedkov, znalcov, spoluobvinených alebo inak mariť objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie, alebo

- bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil.

16. Prípustnosť dĺžky trvania väzobného stíhania je upravená v § 76 a nasl. Trestného poriadku. Podľa § 76 ods. 1 Trestného poriadku väzba v rámci základnej alebo predĺženej lehoty väzby v prípravnom konaní a väzba v konaní pred súdom môže trvať len nevyhnutný čas. Podľa § 76 ods. 2 Trestného poriadku základná lehota väzby v prípravnom konaní je sedem mesiacov... Podľa § 76 ods. 6 Trestného poriadku celková lehota väzby v prípravnom konaní spolu s väzbou v konaní pred súdom nesmie presiahnuť a) dvanásť mesiacov, ak je vedené trestné stíhanie pre prečin, b) tridsaťšesť mesiacov, ak je vedené trestné stíhanie pre zločin, c) štyridsaťosem mesiacov, ak je vedené trestné stíhanie pre obzvlášť závažný zločin. Podľa § 76 ods. 7 Trestného poriadku z lehoty uvedenej v odseku 6 pripadá na prípravné konanie najviac a) sedem mesiacov, ak je vedené trestné stíhanie pre prečin, b) devätnásť mesiacov..., c) dvadsaťpäť mesiacov... Podľa § 78 Trestného poriadku pre trvanie väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 2 sa použije § 76 ods. 1 až 5 a ods. 8 až 10. Doba trvania väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 2 spolu s už vykonanou väzbou podľa § 71 ods. 1 môže v prípravnom konaní presiahnuť lehoty uvedené v § 76 ods. 7 len v rozsahu novej základnej sedemmesačnej lehoty väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 2, celková doba trvania väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 2 spolu s už vykonanou väzbou podľa § 71 ods. 1 nesmie presiahnuť lehoty uvedené v § 76 ods. 6, okrem predĺženia podľa § 76a. Podľa § 79 ods. 1 Trestného poriadku ak pominie dôvod väzby, dôvod na jej ďalšie trvanie alebo uplynie lehota uvedená v § 76 ods. 6 alebo 7 alebo § 78, musí byť obvinený ihneď prepustený na slobodu.

17. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu verejnej moci (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne

neopodstatnenú možno preto považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. rozhodnutia I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 168/05).

18. Krajský súd v uznesení sp. zn. 3 Tos 92/2014 z 22. augusta 2014 v podstatnom uviedol:

«Po dôslednom preskúmaní veci na podklade sťažnosti podanej prokurátorom je nutné konštatovať, že súd prvého stupňa postupoval v rozpore so zákonom, keď na základe vyššie uvedených žiadostí oboch obžalovaných o prepustenie z väzby na slobodu týchto prepustil z väzby na slobodu a prijal ich písomné sľuby, nakoľko na tento postup neboli splnené materiálne a ani formálne podmienky stanovené zákonom.

Tak ako to bolo konštatované v predchádzajúcom rozhodnutí krajského súdu, doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutky, pre ktoré sú obaja obžalovaní trestne stíhaní, boli spáchané, majú znaky vyššie špecifikovaného obzvlášť závažného zločinu, resp. zločinu, pričom napokon existuje dôvodné podozrenie, že tieto skutky spáchali práve obaja obžalovaní. V tejto súvislosti je potrebné odkázať aj na dôvody uznesenia Krajského súdu v Bratislave zo dňa 17.10.2013 sp. zn. 2To 118/2013, ktorým bol zrušený rozsudok Okresného súdu Bratislava I zo dňa 03.07.2013 vo výroku o oslobodení obžalovaných [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] a vo výroku o treste vo vzťahu k obžalovaným [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] a vec bola vrátená súdu prvého stupňa na opätovné prejednanie a rozhodnutie. Odvolací súd považoval výrok o oslobodení obžalovaných za nesprávny záver, ku ktorému dospel okresný súd po nedôslednej a povrchnej analýze vykonaných dôkazov. V obdobnom duchu je formulovaná podstatná časť odôvodnenia citovaného uznesenia, z ktorého vyplýva, že odvolanie podané prokurátorom proti oslobodzujúcemu výroku rozsudku je plne opodstatnené.

Naviac je z doterajšej analýzy priebehu konania zrejmé, že výrok o vine ohľadne zločinu nedovoleného ozbrojovania podľa § 295 Tr. zákona u oboch obžalovaných nadobudol právoplatnosť.

V súvislosti so skúmaním podmienok väzby krajský súd uvádza, že pretrvávajúce dôvodného podozrenia zo spáchania trestnej činnosti obžalovanými, nie je spornou otázkou a vychádzajúc z vyjadrení obhajcov obžalovaných, nezákonnosť ďalšieho trvania väzby opierajú predovšetkým o nesplnenie podmienky konať vo veci urýchlene a s osobitnou starostlivosťou.

Podľa názoru sťažnostného súdu naďalej pretrvávajú u oboch obžalovaných aj dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. poriadku. Okrem predchádzajúcich odsúdení, ktoré svedčia o sklonoch obžalovaných k páchaniu trestnej činnosti, je obava z pokračovania v protiprávnom konaní postavená aj na konkrétnych okolnostiach prípadu, z ktorých je zrejmé, že k nelegálnej výrobe a distribúcii drog dochádzalo počas dlhšieho časového obdobia a pre tento typ trestnej činnosti je charakteristická určitá organizovanosť za účelom zarábku.

Súhrn vyššie uvedených konkrétnych skutočností oprávnene odôvodňujú obavu, že v prípade prepustenia oboch obžalovaných z väzby na slobodu, by títo pokračovali v páchaní trestnej činnosti, pre ktorú sú stíhaní, čím sú u nich i naďalej dané väzobné dôvody uvedené v § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. poriadku.

Vychádzajúc z odôvodnenia žiadostí obžalovaných o prepustenie z väzby, jedným z hlavných dôvodov, prečo považujú ich ďalšie ponechanie vo väzbe za nezákonné je fakt, že na hlavnom pojednávaní došlo pri vyhlásení v poradí už druhého rozsudku okresného súdu (dňa 24.03.2014) k vyhláseniu oslobodzujúceho výroku. Výrok o vine za skutok kvalifikovaný ako zločin nedovoleného ozbrojovania podľa § 295 ods. 1 Tr. zákona zostal u obidvoch obžalovaných právoplatný už po predchádzajúcom rozhodnutí o odvolaní a výrok o treste z posledného rozsudku, ktorý sa k tomuto výroku vzťahuje, nenadobudol v dôsledku odvolania podaného Generálnou prokuratúrou SR právoplatnosť. Obžalovaní teda argumentujú tým, že bol vyhlásený iba výrok o oslobodení a mali byť postupom podľa § 79 ods. 2 Tr. poriadku prepustení ihneď na slobodu.

S takýmto výkladom citovaného zákonného ustanovenia sa však krajský súd nestotožňuje a považuje ho za nesprávny. Postup, ktorého využitie navrhujú obžalovaní, prichádza do úvahy iba v prípade, ak dôjde k oslobodeniu obžalovaného spod obžaloby za všetky skutky, na ktoré sa rozhodnutie o väzbe vzťahuje a pre ktoré bola podaná obžaloba.

Za predpokladu uznania viny, ku ktorému v posudzovanom prípade nepochybne došlo a týka skutkov v bode II./ a III./ podanej obžaloby, neprichádza obligatórne prepustenie obžalovaných do úvahy. Na tomto tvrdení nič nemení ani fakt, že výrok o vine už nebol a ani nemohol byť obsiahnutý v tom istom rozsudku, ktorým bol vyhlásený aj výrok o oslobodení za iný skutok podanej obžaloby.

Vo vzťahu k namietaným prieťahom v konaní a porušovaniu povinnosti súdov konať vo väzobnej veci urýchlene, s osobitnou starostlivosťou a bez zbytočných prieťahov, je potrebné uviesť, že tieto námietky obžalovaných majú svoje opodstatnenie. Nemožno prijať záver, že konaním okresného súdu došlo po dlhší čas k absolútnej nečinnosti v tejto veci, avšak lehoty viažuce sa k realizácii konkrétnych úkonov súvisiacich s rozhodovaním o žiadostiach obžalovaných a s predkladaním veci na rozhodnutie o opravných prostriedkoch, sú dlhšie ako lehoty, ktoré považuje za primerané vo svojich rozhodnutiach Ústavný súd Slovenskej republiky, prípadne Európsky súd pre ľudské práva. Väzba u obžalovaných trvá od 05.11.2011, teda viac ako dva a pol roka. K podaniu obžaloby došlo dňom 10.09.2012 a k vyhláseniu prvého rozsudku okresného súdu došlo dňa 03.07.2013. Po zrušení prvostupňového rozsudku uznesením odvolacieho súdu zo dňa 17.10.2013 bola vec vrátená okresnému súdu na opätovné prejednané a rozhodnutie. V poradí druhý rozsudok bol okresným súdom vyhlásený dňa 24.03.2014, avšak spis bol krajským súdom už dvakrát vrátený okresnému súdu bez meritórneho rozhodnutia, nakoľko bolo nevyhnutné vydať vo veci opravné uznesenie a odstrániť ďalšie formálne pochybenia súvisiace s doručovaním rozhodnutí okresného súdu. Od vyhlásenia posledného prvostupňového rozsudku však bolo o väzbe obžalovaných rozhodnuté dvakrát.

Celkovo možno konštatovať, že existencia dôvodov väzby a možnosti jej nahradenia zárukami v zmysle § 80 ods. 1 § 81 ods. 1 Tr. poriadku boli v pravidelných intervaloch preskúmané, avšak časové odstupy medzi podaním žiadosti a rozhodnutím o nej, ako aj časové úseky medzi rozhodnutím súdu prvého stupňa a predložením veci na rozhodnutie sťažnostnému súdu presiahli lehotu jedného mesiaca. Takáto situácia nastala aj v prípade posledných dvoch rozhodnutí o žiadostiach obžalovaných.

Napriek konštatovaniu uvedených nedostatkov, krajský súd nemal možnosť odstrániť prieťahy a ani napraviť následok takéhoto postupu okresného súdu. Prieťahy v rozhodovaní

o žiadostiach obžalovaných nie sú v priamej príčinnej súvislosti so zákonnosťou ďalšieho trvania väzby. Tento záver vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, podľa ktorej rozhodovanie o porušení ústavou garantovaných práv v súvislosti s požiadavkou na urýchlené rozhodovanie o väzbe postupom súdu, samo o sebe nezakladá nezákonnosť alebo neústavnosť rozhodnutí všeobecných súdov o väzbe.

Vo vzťahu k ponúknutým písomným sľubom sťažnostný súd konštatuje, že prijaté písomné sľuby, ktoré mali byť adekvátnou formou nahradenia väzby ustálenej podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. poriadku, sú absolútne nedostačujúce a v žiadnom prípade nekorešpondujú s narušením osôb oboch obžalovaných a najmä s obzvlášť závažnou trestnou činnosťou, pre ktorú sú stíhaní.

V tomto smere sa teda javia písomné sľuby oboch obžalovaných ako nedostatočná forma záruky pri porovnaní závažnosti trestnej činnosti, pre ktorú sú stíhaní a ich osôb na strane jednej a písomných sľubov na strane druhej. Efektívnosť navrhnutého opatrenia je podľa názoru krajského súdu otázna najmä s prihliadnutím na charakter trestnej činnosti a doterajší život obžalovaných. Z uvedených dôvodov považuje krajský súd rozhodnutie okresného súdu aj v tejto časti za nesprávne.

V rámci preskúmvacej činnosti však zistil krajský súd pochybenie, ktoré bolo možné napraviť po zrušení napadnutého uznesenia v rámci nového rozhodnutia vo veci a spočíva v tom, že súd prvého stupňa sa nedostatočne zaoberal možnosťou nahradenia väzby obžalovaných dohľadom probačného a mediačného úradníka v zmysle § 80 ods. 1 písm. c/ Tr. poriadku. Táto forma nahradenia väzby ako jediná nie je viazaná na návrh obvineného, či inej oprávnenej osoby. Žiadne z ustanovení Trestného poriadku totiž neustanovuje, že by bolo povinnosťou obvineného alebo inej osoby výslovne navrhnúť tento prostriedok nahradenia väzby. Trestný poriadok rovnako nevyžaduje výslovný návrh ani pri záruke záujmového združenia alebo dôveryhodnej osoby, sľube obvineného alebo peňažnej záruke, no predpokladá určitý prejav vôle s ponukou takej záruky alebo sľubu a súd, resp. sudca pre prípravné konanie sa spravidla obmedzí len na ich prijatie alebo neprijatie. Pri dohľade probačného a mediačného úradníka však sudca nerozhoduje o „prijatí“ alebo „neprijatí“ dohľadu, pretože takýto dohľad neponúka tento úradník ako súkromná osoba, ale naopak,

vykonáva ho ako štátny orgán na základe súdneho rozhodnutia, ktoré je predpokladom jeho činnosti.

Súd alebo sudca pre prípravné konanie rozhodujúci o väzbe je oprávnený (a vzhľadom na preferenciu osobnej slobody vyplývajúcu z čl. 5 ods. 1 Dohovoru aj povinný) skúmať, či účel väzby nemožno rovnako dobre dosiahnuť ponechaním alebo prepustením obvineného na slobodu za súčasného dozoru probačného a mediačného úradníka, a to aj v prípade, že takýto návrh nebol výslovne uplatnený. Uvedený záver krajského súdu sa opiera o nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 67/2013 zo dňa 5. júna 2013.

Opierajúc sa o vyššie uvedený názor, krajský súd obligatórne skúmal možnosť nahradenia väzby obžalovaných [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] dohľadom mediačného a probačného úradníka podľa § 80 ods. 1 písm. c/ Tr. poriadku a zistil, že táto forma záruky je predovšetkým s prihliadnutím na povahu trestnej činnosti a aj doterajší život obžalovaných a ich postoj k akceptovaniu a dodržiavaniu zákonných pravidiel, nedostatočná. Za daných okolností nemožno dôvodne očakávať, že uložený dohľad by bol vôbec schopný zmysluplným spôsobom korigovať, resp. udržiavať správanie sa oboch obžalovaných v zákonných medziach.

Podľa § 80 ods. 2 veta tretia Tr. poriadku ak je obvinený stíhaný pre obzvlášť závažný zločin, možno záruku alebo sľub prijať, len ak to odôvodňujú výnimočné okolnosti prípadu. Podľa ustálenej súdnej praxe sa výnimočné okolnosti prípadu posudzujú z hľadiska pomerov páchatela a určitých okolností prípadu. V danom prípade však neboli zistené žiadne mimoriadne okolnosti prípadu, na ktoré by sa dalo prihliadnuť. Okresný súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia existenciou mimoriadnych okolností vôbec nezaoberal a ani ich nekonštatoval, takže v tejto časti je napadnuté rozhodnutie nepreskúmateľné.

Sťažnostný súd záverom k tomuto bodu uzatvára, že neboli v žiadnom prípade zistené a predložené žiadne dôkazy, ktoré by odôvodňovali záver o existencii takých pomerov páchatela a okolností prípadu, ktoré by bolo možné považovať za mimoriadne okolnosti prípadu a ktoré Trestný poriadok v § 81 ods. 1 vyžaduje na nahradenie trvania väzby za súčasného postupu podľa § 80 ods. písm. b/, písm. c/ Tr. poriadku.

Okrajovo považuje krajský súd za potrebné reagovať aj na námietku obhajoby v súvislosti s obsahovou stránkou jednotlivých rozhodnutí o väzbe a použitých argumentov, ktorými sťažnostný súd v jednotlivých svojich rozhodnutiach odôvodňoval existenciu väzobných dôvodov u obžalovaných. Podľa názoru krajského súdu je úplne pochopiteľné a akceptovateľné, ak sú viaceré rozhodnutia riešiacie identickú otázku a týkajúce sa tých istých osôb a tých istých skutkových okolností z obsahového hľadiska veľmi podobné, či v niektorých častiach zhodné. V základných dôvodoch musia byť argumenty súdu rovnaké, pretože sú rovnaké aj okolnosti na strane obžalovaných (ich doterajší spôsob života, predchádzajúce odsúdenia...) a tiež okolnosti prípadu (významným spôsobom nezmenené skutkové okolnosti, o ktoré sa opiera obvinenie, absencia zásadných zmien dôkaznej situácie a pod.).

Odvolačujúc sa na vyššie uvedené dôvody sťažnostný súd postupoval v súlade s ustanovením § 194 ods. 1 písm. a/ Tr. poriadku a napadnuté uznesenie zrušil v celom rozsahu s tým, že vo veci rozhodol sám a vyššie uvedené nedostatky a pochybenia súdu prvého stupňa napravil tým, že podľa § 79 ods. 3 Tr. poriadku žiadosti oboch obžalovaných o prepustenie z väzby na slobodu zamietol, podľa § 80 ods. 1 písm. b/ Tr. poriadku ich písomné sľuby neprijal a napokon podľa § 80 ods. 1 písm. c/ Tr. poriadku väzbu nenahradil dohľadom probačného a mediáčného úradníka.»

19. Z ustálenej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že právomoc ústavného súdu vo vzťahu k rozhodovaniu všeobecných súdov vo väzobných veciach je daná len na preskúmanie dôvodu a spôsobu obmedzenia osobnej slobody, t. j. či proti osobe, ktorá sa berie do väzby, bolo vznesené obvinenie, rozhodnutie o väzbe sa odôvodnilo aj skutkovými okolnosťami, o väzbe rozhodoval súd, obvinený bol vzatý do väzby pre konkrétne skutočnosti, resp. že osoba bola vzatá a držaná vo väzbe len na čas dovolený zákonom, resp. konkrétnym rozhodnutím väzobného súdu o predĺžení väzby. Do obsahu právomoci ústavného súdu nepatrí preskúmať postup, ako aj správnosť skutkových a právnych záverov všeobecných súdov, ktorý viedol k záveru o existencii zákonného dôvodu na vzatie do väzby. Tento postup skúma opravný súd v riadnom inštančnom postupe, ktorý je funkčne

uspôsobený na preskúmanie obsahu trestného spisu, súvisiacich listín, podaní obvineného a prípadne aj ďalších dôkazov osvedčujúcich použitie takéhoto zabezpečovacieho prostriedku, akým je väzba v trestnom konaní (II. ÚS 76/02). Ústavný súd konštantne pripomína, že jeho úlohou ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nie je konať ako súd tretej alebo štvrtej inštancie, ale jeho úlohou je preskúmať zlučiteľnosť opatrenia, ktorým je jednotlivец pozbavený slobody, s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 165/02).

20. Z judikatúry ústavného súdu teda vyplýva, že z práva nebyť vo väzbe z iného ako zo zákonného dôvodu a na základe rozhodnutia sudcu alebo súdu vyplýva priama spojitosť zákonného väzobného dôvodu s rozhodnutím sudcu alebo súdu tak pri vzatí do väzby, ako aj počas jej trvania. V prípadoch, keď sa ústavný súd zaoberal možným porušením základného práva na osobnú slobodu v zmysle čl. 17 ústavy rozhodnutím súdu konajúceho o zákonnosti väzby, konštatoval, že otázka, či je väzba zákonná, má byť vyriešená nielen s poukazom na vnútroštátny zákon, ale aj na znenie dohovoru (III. ÚS 79/02, III. ÚS 77/05), s ktorým musí byť v súlade, vrátane všeobecných princípov obsiahnutých v ňom výslovne alebo implikovane [pozri obdobne napr. rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) vo veciach Winterwerp v. Holandsko z 24. 10. 1979, séria A, č. 33, s. 19 – 20, bod 45, a Baranowski v. Poľsko z 28. 3. 2000, č. 28358/95, bod 51]. Inými slovami, povinnosť súdov vyplývajúca zo základného práva zaručeného v čl. 17 ods. 2 ústavy postupovať v prípade trestného stíhania obvinenej osoby a pozbavenia jej osobnej slobody väzbou „spôsobom, ktorý ustanoví zákon“ vyžaduje, aby procesný postup súdu konajúceho vo veci rešpektoval nielen ustanovenia všeobecne záväzných právnych predpisov s právnou silou zákona (v danom prípade predovšetkým Trestného poriadku), ale taktiež aj ustanovenia príslušných medzinárodných zmlúv, ktoré sú súčasťou právneho poriadku Slovenskej republiky a v zmysle čl. 7 ods. 5 a čl. 154c ods. 1 ústavy majú pred zákonom prednosť, ak poskytujú väčší štandard ochrany základných práv a slobôd.

21. Po prieskume uznesenia krajského súdu sp. zn. 3 Tos 92/2014 z 22. augusta 2014 ústavný súd konštatuje, že z jeho odôvodnenia vo vzťahu k zákonom predpokladanému dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nevyplýva nič, čo by signalizovalo arbitrárny alebo zjavne neopodstatnený výklad relevantnej zákonnej úpravy vo veci konajúcimi súdmi s dôsledkom porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ústavy. Ústavný súd konštatuje, že krajský súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia Trestného poriadku podstatné pre posúdenie veci interpretoval a aplikoval, jeho úvahy sú logické, a preto aj celkom legitímne a právne akceptovateľné. Zo záverov, ku ktorým dospel krajský súd pri posudzovaní podmienok väzby sťažovateľov v ich trestnej veci, pritom nevyplýva jednostrannosť alebo taká aplikácia príslušných ustanovení Trestného poriadku, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Naopak, krajský súd adresne a dostatočne určito komentuje svoje závery, ktoré boli podkladom pre jeho rozhodnutie, vychádzajúc tak zo skutkových okolností trestnej činnosti sťažovateľom kladenej za vinu, ako aj z ich osobných pomerov, spôsobu ich života a predovšetkým prihliadajúc na závažnosť trestnej činnosti, z ktorej sú sťažovatelia obžalovaní. Vychádzajúc z judikatúry ústavného súdu, neopomenul krajský súd skúmať aj možnosť nahradenia väzby sťažovateľov dohľadom probačného a mediačného úradníka a, opierajúc sa o judikatúru tak ústavného súdu, ako aj Európskeho súdu pre ľudské práva, nevzhladol prieťahový postup okresného súdu v konaní o žiadostiach sťažovateľov o prepustenie z väzby ako dôvod ich prepustenia z väzby z dôvodu absencie príčinnej súvislosti so zákonnosťou ďalšieho trvania ich väzby. Inými slovami, krajský súd vo svojom napadnutom rozhodnutí dal primeranú súdnu odpoveď („adequate judicial response“; rozsudok ESĽP z 10. 10. 2000 vo veci Grauslys v. Litva, č. 36743/97) na dôvody pretrvávajúcej preventívnej väzby sťažovateľov, rozhodujúc v sťažnostnom konaní o ich žiadostiach o prepustenie z väzby doručených okresnému súdu 12. a 27. júna 2014, ktorými sa pôvodne domáhali preskúmania zákonnosti trvania ich väzby.

22. Vychádzajúc zo svojich zistení, ústavný súd konštatuje, že sťažovatelia sú obžalovaní pre dva trestné činy, z ktorých jeden je zločinom – a to nedovolené ozbrojovanie

a obchodovanie so zbraňami podľa § 295 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, resp. vo vzťahu k sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] podľa § 295 ods. 1 písm. a) a b) Trestného zákona, a druhý je obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania podľa § 172 ods. 1 písm. a), c), d), ods. 2 písm. c) a ods. 3 písm. c) Trestného zákona. Vychádzajúc z § 76 ods. 6 Trestného poriadku, celková lehota väzby v prípravnom konaní spolu s väzbou v konaní pred súdom nesmie presiahnuť... b) tridsaťšesť mesiacov, ak je vedené trestné stíhanie pre zločin, c) štyridsaťosem mesiacov, ak je vedené trestné stíhanie pre obzvlášť závažný zločin. Z uznesenia krajského súdu sp. zn. 2 To 118/2013 zo 17. októbra 2013 vyplýva, že krajský súd vo vzťahu k prvému rozsudku okresného súdu zrušil výrok o treste, ktorý bol sťažovateľom uložený vo výmere troch rokov podmienene vo vzťahu k sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] a nepodmienečne vo vzťahu k sťažovateľovi [REDAKOVANÉ], ako aj zrušil oslobodzujúci výrok tohto rozsudku okresného súdu vo vzťahu ku skutku kvalifikovanému ako obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania podľa § 172 ods. 1 písm. a), c), d), ods. 2 písm. c) a ods. 3 písm. c) Trestného zákona. Po vyhlásení druhého rozsudku okresného súdu zotrval krajský súd v uznesení sp. zn. 3 To 109/2014 zo 16. septembra 2014 na svojich už vyslovených záveroch. O prokurátorom generálnej prokuratúry podanom odvolaní voči tretiemu rozsudku okresného súdu bude krajský súd rozhodovať na verejnom zasadnutí naplánovanom na 8. apríl 2015. Z argumentácie krajského súdu je zrejmé, že dôkaznú situáciu skutku kvalifikovaného ako obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania podľa § 172 ods. 1 písm. a), c), d), ods. 2 písm. c) a ods. 3 písm. c) Trestného zákona vníma odlišne ako prvostupňový súd, ktorý oboch sťažovateľov pre tento skutok oslobodil. Zo stavu trestnej veci oboch sťažovateľov je zrejmé, že už boli právoplatne uznaní vinnými pre skutok kvalifikovaný ako zločin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 295 ods. 1 písm. a), resp. aj podľa b) Trestného zákona, pri tomto trestnom čine Trestný poriadok ustanovuje maximálnu lehotu väzby v trvaní troch rokov, ktorá trvala do 5. novembra 2014, pričom však sú naďalej trestne

stíhaní v konaní pred súdom pre skutok kvalifikovaný ako obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania podľa § 172 ods. 1 písm. a), c), d), ods. 2 písm. c) a ods. 3 písm. c) Trestného zákona, pri tomto trestnom čine Trestný poriadok ustanovuje maximálnu lehotu väzby štyri roky, ktorá uplynie 5. novembra 2015. Navyše, sťažovatelia boli uznesením sudcu pre prípravné konanie okresného súdu sp. zn. 0 Tp 562/2011 z 8. novembra 2011 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 4 Tpo 89/2011 z 8. decembra 2011 vzatí do väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. b) a c) Trestného zákona, a to pre obidva skutky, teda aj pre skutky kvalifikované ako zločin, aj pre skutok kvalifikovaný ako obzvlášť závažný zločin. Je teda nepochybné, že v konaní pred súdom nebola do času vydania uznesenia krajského súdu sp. zn. 3 Tos 92/2014 z 22. augusta 2014 (ktoré je predmetom ústavného prieskumu, pozn.) prekročená celková lehota väzby pre trestný čin, pre ktorý sú sťažovatelia trestne stíhaní, pričom z uznesenia krajského súdu sp. zn. 2 To 118/2013 zo 17. októbra 2013 vyplýva, že pôvodne uložený trest odňatia slobody v trvaní troch rokov, ktorý bol obidvom sťažovateľom uložený, bol zrušený a toho času nebol vo vzťahu k obidvom sťažovateľom uložený žiadny trest odňatia slobody (teda ani len neprávoplatne uložený trest, pozn.). Zároveň treba dodať, že ústavnému prieskumu v zmysle podaných sťažností, ako aj v zmysle § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde podlieha iba uznesenie krajského súdu sp. zn. 3 Tos 92/2014 z 22. augusta 2014, ktorým bolo v sťažnostnom konaní v konečnom dôsledku rozhodované o žiadostiach obidvoch sťažovateľov o ich prepustenie z väzby, ktoré boli doručené okresnému súdu 12. a 27. júna 2014 a ktorými sa pôvodne domáhali preskúmania zákonnosti trvania ich väzby. Naznačené skutkové okolnosti a postup všeobecných súdov v trestnej veci sťažovateľov vnímal ústavný súd iba v rámci ich širšej argumentácie.

23. Ústavný súd už vo svojom uznesení sp. zn. III. ÚS 673/2014 z 25. novembra 2014 vo vzťahu k sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] nad rámec dôvodov svojho rozhodnutia konštatoval «... že sa mu argumentácia sťažovateľa o porušení relevantného ustanovenia zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný

poriadok“) upravujúceho trvanie väzby, a síce § 79 ods. 2, vzhľadom na okolnosti prípadu sťažovateľa javí ako zjavne neopodstatnená. Ústavný súd si je vedomý judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva..., na ktorú napokon reflektuje aj zmienené ustanovenie Trestného poriadku, podľa ktorej pokiaľ je súdom prvého stupňa vyhlásený oslobodzujúci rozsudok, musí byť obvinený ihneď prepustený na slobodu, a to aj v prípade, keď sa štátny zástupca proti tomuto rozhodnutiu ihneď odvolal, pretože ďalšie „zadržovanie“ osoby po tom, ako bola zbavená viny, už nemôže byť pokryté výnimkou prípustnou čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru (bližšie pozri napr. rozhodnutia ESLP: Wemhoff proti Nemecku z 27. júna 1968; Labita proti Taliansku zo 6. apríla 2000; ako aj nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. Pl. ÚS 6/10 z 20. apríla 2010). Sťažovateľom zvolenú interpretáciu dotknutého ustanovenia trestnoproceného kódexu s prihliadnutím na okolnosti prípadu sťažovateľa však považuje ústavný súd za nesystematickú, vytrhnutú z kontextu a zjavne odporujúcu zmyslu uvedenej právnej úpravy. V prípade sťažovateľa totiž nešlo o oslobodzujúci rozsudok v celkovom rozsahu obžaloby, ale len o čiastočne oslobodzujúci rozsudok, u ktorého vo zvyšnom bode obžaloby bol sťažovateľ uznaný vinným zo spáchania druhého skutku.».

24. Ústavný súd v neposlednom rade poukazuje aj na komentované znenie dohovoru, v zmysle ktorého «Pro pochopení přesného významu požadavku „být souzen v přiměřené lhůte nebo propuštěn během řízení“ je podle ESLP třeba jej zasadit do rámce čl. 5 EÚLP, který proklamuje právo každého na svobodu a osobní nezápečnost, aby následně stanovil případy a podmínky, za kterých je možné od tohto základního principu ustoupit v zájmu zejména udržení veřejného pořádku, který vyžaduje potlačení zločinnosti. Proto hlavně ve světle skutečnosti, že trestně stíhaná osoba je ve vazbě, musejí vnitrostítní soudy – a po nich případně i ESLP – stanovit, zda čas, který z jakéhokoli důvodu uplynul před vynesením rozsudku nad obviněným, v určitém okamžiku překročil přiměřené meze, teda zda dotyčný byl nucen přinést větší oběť, než jakou by bylo za konkrétních okolností daného případu přiměřené požadovat od osoby, jejíž nevina má být presumována. Jinými slovy řečeno, ve smyslu čl. 5 ods. 3 EÚLP je to vazba obviněného, která nesmí být prodlužovaná nad

přiměřenou lhůtu (viz Wemhoff proti Německu, rozsudek, 27.6.1968, č. 2122/64, § 4-5). (Kmec, J., Kosař, D., Kratochvíl, J., Bobek, M. Evropská úmluva o lidských právech. Komentář. Praha: C.H.Beck 2012.)».

25. Inými slovami, skutočnosť, že tu boli dôvody väzby po celú dobu jej trvania, sama osebe nestačí pre záver, že obvinený bol súdený v primeranej lehote, ak väzba trvala neprimerane dlho. Primeranosť lehoty sa tu posudzuje podľa rovnakých kritérií ako primeranosť lehoty konania podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, t. j. podľa povahy veci, správania strán a správania sa orgánu štátu. Primeranosť lehoty sa potom posudzuje prísnejšie ako v prípade čl. 6 ods. 1 dohovoru a vyžaduje sa, aby vnútroštátne orgány postupovali vo väzobných veciach s „osobitným urýchlením“ (Tomasi c. Francúzsko z 27.8. 1992, Abdoella c. Holandsko z 25. 11. 1992). Napr. vo veci Tóth c. Rakúsko sa zistilo, že uvádzané dôvody väzby existovali po celú dobu jej trvania, ale rakúske orgány nepostupovali v konaní s dostatočným urýchlením, keďže v jej priebehu boli dlhšie trvajúce obdobia nečinnosti vyšetrojúceho sudcu (Tóth c. Rakúsko z 12. 12. 1991).

26. Ústavný súd zistil, že v prípade obidvoch sťažovateľov nebola ich väzba bezdôvodne predĺžovaná, keďže o ich trestnoprávnej zodpovednosti pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania podľa § 172 ods. 1 písm. a), c), d), ods. 2 písm. c) a ods. 3 písm. c) Trestného zákona nebolo dosiaľ právoplatne rozhodnuté, pričom lehota väzby pre tento trestný čin uplynie až 5. novembra 2015. Navyše v čase, keď krajský súd rozhodol uznesením sp. zn. 3 Tos 92/2014 z 22. augusta 2014, bola lehota väzby pre zločin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 295 ods. 1 písm. a), resp. aj podľa b) Trestného zákona zachovaná, keďže pre tento trestný čin uplynula až 5. novembra 2014. O trestnoprávnej zodpovednosti sťažovateľov bolo rozhodované po podaní obžaloby už celkovo trikrát, prvý rozsudok okresného súdu bol vyhlásený 3. júla 2013 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 2 To 118/2013 zo 17. októbra 2013, druhý rozsudok okresného súdu bol vyhlásený 23. marca 2014 v spojení s uznesením

krajského súdu sp. zn. 3 To 109/2014 zo 16. septembra 2014 a nakoniec tretí rozsudok okresného súdu bol vyhlásený 19. januára 2015. V tejto súvislosti je potrebné v širších okolnostiach poukázať aj na už spomínaný rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva Wemhoff proti Nemecku z 27.6.1968, z ktorého znenia bodu 9 vyplýva, že v prípade ak je sťažovateľ vo väzbe a dôjde k odsúdeniu za trestný čin, pre ktorý je vo väzbe, pričom rozhodnutie prvostupňového súdneho orgánu nie je právoplatné, je takáto väzba pokrytá čl. 5 ods. 1 písm. a) dohovoru, teda zákonným uväznením po odsúdení príslušným súdom.

27. Inú situáciu predpokladá už znenie § 79 ods. 2 poslednej vety Trestného poriadku, v zmysle ktorého ak súd vyhlásil oslobodzujúci rozsudok, predseda senátu bezodkladne vydá príkaz na prepustenie obvineného z väzby s uvedením dôvodu prepustenia a uvedie túto okolnosť v zápisnici, takto postupuje predseda senátu aj vtedy, ak v súdnom konaní uplynula lehota väzby podľa § 76 ods. 6. Aj z komentovaného znenia dohovoru jednoznačne vyplýva, že «... čl. 5 ods. 1 EÚLP nenabízí žiadny základ pro zbavení svobody poté, co soud prvního stupně vynesl rozsudek osvobozující: nejde o zbavení osobní svobody „po odsouzení“ ve smyslu čl. 5 odst. 1 písm. a) EÚLP, ani o zbavení svobody „za účelem předvedení před příslušný soudní orgán pro důvodné podezření ze spáchaní trestného činu“ ve smyslu čl. 5 odst. 1 písm. c) EÚLP... Je nicméně zřejmé, že v případě osvobozujícího rozsudku soudu prvního stupně vede zde analyzovaný výklad úmluvy – na rozdíl od případu, kdy je obviněný na prvním stupni odsouzen – k vyššímu standartu ochrany práv obviněného, neboť případná pokračující vazba sice rovněž nespadá pod čl. 5 odst. 1 písm. c) EÚLP, a tím pádem ani pod čl. 5 odst. 3 EÚLP, ale nelze ji subsumovat ani pod žádný jiný dovolený důvod zbavení svobody, včetně zbavení svobody „po odsouzení“ ve smyslu čl. 5 ods. 1 písm. a) EÚLP [(což v případě vazby po nepravomocném odsouzení možné je). Kmec, J., Kosař, D., Kratochvíl, J., Bobek, M.: Evropská úmluva o lidských právech. Komentář. Praha: C.H.Beck 2012.]».

28. Z petitu podaných sťažností je zrejmé, že sťažovatelia koncentrujú svoju argumentáciu k uzneseniu krajského súdu sp. zn. 3 Tos 92/2014 z 22. augusta 2014, ktoré

bolo vydané v rámci konania o žiadostiach sťažovateľov o prepustenie z väzby a ktoré nebolo vydané v súvislosti s vyhlásením niektorého z oslobodzujúcich rozsudkov okresného súdu, v dôsledku čoho je nepochybné, že sa predmetné rozhodnutie krajského súdu neviaže na postup všeobecných súdov v trestnej veci sťažovateľov. Navyše, v čase rozhodovania tak okresného súdu, ako aj krajského súdu o žiadostiach sťažovateľov o prepustenie z väzby nebola prekročená maximálna lehota väzby ani pre zločin, ani pre obzvlášť závažný zločin, aj pre ktorý sú sťažovatelia trestne stíhaní a aj pre ktorý boli vzatí do väzby. Limity ústavného prieskumu postupu všeobecných súdov ústavným súdom sú nepochybne dané § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde, ako aj ustálenou judikatúrou ústavného súdu, v zmysle ktorej je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania, čo osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené advokátom. Ustanovenie § 20 zákona o ústavnom súde sa v celom rozsahu vzťahuje na sťažnosť podľa § 49 a nasl. zákona o ústavnom súde. V dôsledku viazanosti ústavného súdu petitom podaných sťažností podrobil ústavný súd svojmu prieskumu len uznesenie krajského súdu sp. zn. 3 Tos 92/2014 z 22. augusta 2014, ktoré vzhliadol ako ústavne konformné (bližšie pozri body 21, 22 a 26, pozn.).

29. Na základe všetkých uvedených skutočností a dôvodov vo vzťahu k uzneseniu krajského súdu sp. zn. 3 Tos 92/2014 z 22. augusta 2014 ústavný súd sťažnosť sťažovateľov podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti. Vzhľadom na odmietnutie sťažností ako celku sa ústavný súd nemohol zaoberať ďalšími návrhmi sťažovateľov na ochranu ústavnosti, keďže rozhodovanie o nich je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. apríla 2015

